

VEČERNI LIST

Cene po pošti:

za celo leto . R 50'—

za pol leta . R 25'—

za četrt leta . R 13'—

za 1 mesec . R 4'50

Za Ljubljano mesečno 4'50

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 8

Uredn. telefon št. 50

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Izid volitve v Zagrebu.

Demokrati in socialni demokrati popojnoma poraženi.

LDU Zagreb, 21. marca. V Zagrebu so bile danes občinske volitve. Agitacija je bila velika. Letakov je bilo do 60 vrst. Volitev se je udeležilo 77% volilcev, t. j. od 23.290 volilcev jih je glasovalo 17.950. Bilo je 10 listin. Dobili so: Socialni demokrati 1 zastopnika (234 glasov), nesrbska lista 1 zastopnika, Hrvatska pučka stranka 2 zastopnika (790 glasov), komunistična stranka 20 zastopnikov (7011 glasov), Frankovci 3 zastop-

nike (955 glasov), seljaška stranka (Radičeva) enega zastopnika (449 glasov, izvoljen Radič), radikalci nobenega zastopnika (110 glasov), Hrvatska zajednica 15 zastopnikov (5491 glasov), Demokratska stranka 5 zastopnikov (1882 glasov), Cionisti 2 zastopnika (496 glasov). Proti volitvam so bili vloženi protesti, ker se ni čuvala tajnost glasovanja, ker so se kupovale volilne izkaznice in ker so komunisti izvrševali teror.

Kristan tudi v Trziču napaden od komunistov.

Trzič. Zadnji čas je prišel razdor tudi v tukajšnje socialistično stranko. Večina mladega delavstva je prešla h komunistom, starejši voditelji so ostali za enkrat še zvesti Kristanu. V nedeljo so imeli komunisti sestanek. V Trziču je prišel tudi Kristan. Dočim so bili komunisti v dvorani, je g. Kristan hodil po dvorišču z voditeljem konsumne vrhuncem in s drugom Jožetom Bukovnikom. Kar pride eden izmed komunističnih pristašev in udari g. Kristana tako, da

je nekoliko krvavel na obrazu. Tudi Verhunc in Bukovnik sta prejela par klofut. Zahtevali so orožnike, ki so sicer došli na lice mesta, a ni bilo povoda za kako aretacijo. Mi obojamo vsak dejanski napad, a ne čudimo se, ker se je delavstvu obljubovalo vse mogoče, a v resnici nima najpotrebnejšega. Obljube ne morejo nasiti nika. G. Kristanu je odzvonilo za vedno v Trziču.

TRŽAČANI ZA SAMOSTOJNOST TRSTA.

LDU Belgrad, 21. marca. Iz Trsta poročajo: V Trstu se je pojavil močen pokret, da bi se takozvana »Julijska Benečija« odcepila od Italije z namenom, da se reši gospodarske propasti, ker je med tem, ko je genovsko pristanišče preobloženo z delom, tržaško pristanišče čimdalje bolj prazno in prebivalstvo vsega kraja čimdalje bolj siromašno. Italijanski trgovci naselenci se pripravljajo, da zapuste Trst, ker nimajo posla. Prebivalstvo je uverjeno, da se samo z avtonomijo more rešiti »Julijska Benečija«, in sicer ne iz razloga, kakor želi to avtonomijo D'Annunzio, ki želi na ta način rešiti reško vprašanje, temveč z namenom, da se pozneje takozvana »Julijska Benečija« zjedini z Jugoslavijo.

ZA SPORAZUM MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO.

LDU Belgrad, 21. marca. »Politika« prinaša razgovor svojega pariškega dopisnika z nekim znanim francoskim diplomatom, ki je bil ves čas mirovne konference eden najmerodajnejših činiteljev francoske delegacije. Dopisnik »Politike« je vprašal diplomata, koliko časa bo še trajalo neurejeno stanje v okupiranem ozemlju naše Dalmacije. Diplomata je odgovoril: Vprašanje je zelo kočljivo, vendar pa smatram, da se more odgovoriti z logičnim zaključkom, da bo trajalo do tedaj, dokler ne pride med vašimi in italijanskimi predstavniki do direktnega sporazuma. Kakor je vsem znano, sta Anglija in Francija že nekolikokrat posredovale, da bi se jadransko vprašanje odpravilo z dnevnega reda, toda razne okoliščine so vedno preprečile, da bi se to uspešno pripeljalo do konca. Wilsonova akcija je uspela samo relativno. V stvari sami je uravnaval rešitev v oni smeri, ki so jo predstavniki zaveznikov že večkrat zavzeli. Sporazum med Italijo in Jugoslavijo pa je edini način za rešitev, ki bi jo mogli obe deželi sprejeti brez ugovora, zakaj medtem ko so zavezniki izvršili s svojim znanim ultimatom od 10. februarja brezuspešno pretentjo Jugoslaviji, naj pristane na Lloyd Georgeov in Nittijev kompromis, je akcija Wilsona istovetna v negativnem smislu. Vaši in italijanski zastopniki so razumeli končno splošne interese. Pogajanja, pri četa v Londonu, so v resnici prekinjena, toda to ne znači, da so definitivno zavrnjena. Razna nasprotstva v splošnih ozirih med vašimi in italijanskimi zastopniki v Londonu, so bila daleč manjša nego v katerikoli primeru prejšnjega leta, ko so se zavezniki trudili, da privedejo Sonnina v stik z vašo delegacijo. Notranje razmere v deželi so prisilile Nittija, da je odgodil razgovore in da je pospešil ustvaritev nacionalnega kabineta, s katerim je — sedaj se more to reči — zagotovil sebi sodelova-

nje parlamenta. Reorganizacija Nittijevega kabineta v notranji in zunanji politiki nudi več garancij za možnost povoljnega sporazuma nego kdaj prej. Diplomata je končal: »Med novimi aktivnimi sodelavci je nekoliko aktivnih intervencionistov s širokim obzorjem, s katerimi moremo nadaljevati pogajanja, ki naj dovedejo do zblizanja in sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Nadalje pravi dopisnik »Politike«, da se sedaj nahaja jadransko vprašanje v stanju, ki zahteva novih ljudi, da bodo mogli nuditi nado za dovoljen izhod iz položaja, v katerega so naše odnose z Italijo dovedle razne D'Annunziade. Nadalje naglašja, da se od zaveznikov ne more pričakovati skorajšnje direktne akcije, ker bi bila, sodeč po dosedanjih poizkusih, odveč. Skorajšnji prihod Nittija v Pariz tekom tedna, ko bo namreč v parlamentu obrazložil svoje dosedanje delo v Londonu, bo ustvaril možnost, da se v Parizu nadaljujejo direktna pogajanja z našo delegacijo, ki s svoje strani nudi dovolj jamstva, da bo sprejela vsak kompromis, ki bi bil sposoben, da zadovolji naše življenjske interese v Jadranskem morju. Dopisnik »Politike« zaključuje: Iz tukajšnjih italijanskih krogov, ki stojijo blizu mirovne delegacije, se čujejo glasovi o ponovnem italijanskem načrtu za sporazum, ki ga bosta Nitti in Scialoja predložila članom naše mirovne delegacije ob priliki bodočega sestanka. Trdi se namreč, da se bodo Italijani odrekli zahtevi po koridorju preko Voloske, zahtevali pa bodo nevtralizacijo vseh naših otokov in kontrolo luk v naših vodah.

REVIZIJA ŠTIPENDIJ.

LDU Belgrad, 21. marca. Po odredbi finančnega ministrstva, da se tudi odobrbeni, pa še ne izbrabjeni krediti ne izdajajo več. Ministrstvo narodnega zdravja ne bo dajalo nikakih štipendij več ter ne bo pošiljalo dijakov v inozemstvo. Verjetno je, da se bodo štipendije revidirale, ker je ugotovljeno, da je več primerov, ko so dobili štipendije tudi taki, ki jih ne zaslužijo in ki vobče nimajo pravice do štipendij.

VATIKANSKI ZASTOPNIK V BELEM-GRADU.

LDU Belgrad, 21. marca. Iz Rima javljajo, da je v četrtek odpotoval iz Rima v Belgrad papežev nuncij Cherubini, ki bo ostal v Belemgradu kot vatičanski diplomatski zastopnik pri naši vladi.

CARISTIČNI RUSI V JUGOSLAVIJI.

LDU Belgrad, 21. marca. Pred nekoliko dnevi je prišel v Belgrad g. Suverin, glavni urednik največjega ruskega lista »Novoje Vremja«. Ta veliki slavofilski list je vedno podpiral srbsko stvar in srbske interese. Gosp. Suverin menda namerava sedaj v naši državi nanovo izdajati svoj list.

Slovensko ljudstvo in neodrešeni bratje.

Včeraj se je v Ljubljani ustanovila pokrajinska podružnica Jugoslovanske Matice. Ob tej priliki so po Ljubljani vihrale zastave, pred Slonom pa se je zbrala množica okrog 30.000 ljudi na zborovanje, ki je je otvoril župan dr. Tavčar.

V imenu slovenske krščanske socialne organizacije je imel uvodni govor prof. Mazovec, predsednik SKSZ.

Uvodoma je povdarjal, da bridko obžaluje, da je v svojem jedru pošteno italijansko ljudstvo oropano prilike, da bi razpravljalo brez posredovalcev po svojih pravih zastopnikih z našim jugoslovanskim ljudstvom. Trinili so se vmes imperialistični mešetarji, ki so kljub svarilu Wilsona osleparili italijansko ljudstvo z lažnjivimi podatki o naših krajih in ki barantajo sedaj za našo zemljo. Italija hoče biti veselejša. Toda Italija je odvisna v vseh ozirih od svojih sosedov in mi moramo pred vsem skrbeti, da naše darove, po katerih hlepi razburljivo italijansko srce, obesimo bolj visoko, da se jih ne dotakne nepoklicana roka. Italija pa dela po nepotrebnem sovražnike, ker provocira ves pošteno misleči svet, napram kateremu se hoče zavarovati s stratežimi mejami. Danes pa ne velja nobena strateška meja več, pač pa medsebojna na pravičnosti temelječa ljubezen. Srbi, Hrvati in Slovenci so v zgodovini dokazali, da se znajo boriti za svobodo, in narod, ki je enkrat okusil svobodo, je več ne izpusti iz rok, tudi Italiji na ljubo ne. Pozdravljamo bratski narod češki in viteški narod poljski, ki nastopata zopet pot slavnega zgodovinskega razvoja. Naj bi poravnala ta brata svoje obmejne spore ter se spomnila na brata Jugoslovana. Naj bi tudi poljski narod s svojim ruskim bratom uredil obmejna vprašanja na podlagi pravice in ljubezni in dal Rusiji priliko, da zaščiti naša Jugoslovane. Pozdravljamo majko Rusijo, ne caristične, ki je podpisala londonski pakt, ampak Rusijo, svobodnih kmetov in delavcev. Klečemo ji: »Vstani!« V duhu vidim veliko Rusijo, ko bo vstala in takrat bo dan Slovanstva. Zato kličem vsem zatiranim Srbom, Hrvatoma in Slovincem: »Na svidenje v svobodni Jugoslaviji!«

Govorili so še dr. Ravnihar, Deržič, Gangl, Kušar, Čok in Ude.

K sklepu predlaga dr. Fornazarič resolucijo, v kateri se protestira, da mirovna konferenca ne priznava narodu na Primorskem in zapadni Koroški pravico samoodločbe, nadalje izjavlja, da naš narod ne bo nikdar priznal teritorialnih žrtv, ki mu jih nalaga Wilsonov načrt, pozivajo naše predstavnike na mirovni konferenci, naj ne odstopijo niti za las od naših zahtev. Resolucije pozdravljajo Jugoslovansko Matico ter pozivajo vse rojake, naj jo podpirajo. Končno se sporočajo rojakom v sedenem ozemlju bratski pozdravi. — Resolucije so bile med burnim odobravanjem sprejete.

Svoje izjave so poslale predsedstvu skupščine med drugimi: SKSZ, Orlovski zveza, Slovenska Straža in Slomškova zveza.

Po zborovanju se je razvil po Ljubljani velik in slikovit sprevod. — Zvečer sta se vršili v obeh gledališčih slavnostni predstavi.

ZA LOKOMOTIVE.

LDU Belgrad, 21. marca. Te dni je bila ratificirana pogodba z Madžarsko glede popravil starih in nakup novih lokomotiv.

PROMET MED JUGOSLAVIJO IN ANGLIJO.

LDU Belgrad, 21. marca. V Londonu se je osnovalo društvo »Jugoslavija«, ki bo vršilo neposreden promet med Jugoslavijo in Anglijo. Prvi parnik bo odšel iz Londona koncem meseca marca.

Širite „Večerni list“!

Zidje na delu.

Židovska nevarnost je vsak dan večja. Židovska korupcija grozi uničiti vse sledi krščanske morale med jugoslovanskim ljudstvom. Jugoslavija je postala torišče židov iz pol sveta. Nekaj vzgledov nam nudi zagrebška »Narodna politika«.

Večkratnim milijonarjem Weismayerju, Sorgerju in Plavšiću na Hrvaškem, ki so po svoje zigosali tisočake, se ne zgodi nič žalega. Položili so kavcijo 5 milijonov kron in bili izpuščeni na svobodo, da morejo dalje grabiti in živati. Tudi Moritzu Drachu, ki je v železniških salonskih vozovih in avtomobilih iztihatapljal na milijone valute v inozemstvo, se ni ničesar bati, ker ima 200 milijonov kron premoženja. Drach seveda ni sam svoje vrste. Ravno zadnje dni so začeli razni Polgari, Löbeli, Weissi, Sterni in drugi obrezanci iztihatapljati tuje valute — posebno dolarje in franke v Trst, a oblasti so slepe ali se vsaj delajo, kakor bi bile slepe. V zadnjih mesecih so židje zaslužili pri nas na raznih valutah več milijard, a našo valuto so uničili.

V Zagrebu je pomanjkanje stanovanj, ker so na stotine velikih stanovanj pobrali židje in jih preuredili v skladišča, plačujoč zanje po 50.000 K. V Zagrebu je nagromadenega manufakturnega blaga za pet let, a cene so mu take kakor bi bilo največje pomanjkanje na njem. Vse zagrebške gostilne so polne poljskih, madžarskih in španskih židov, ki nam izpijajo kri. Židovska centrala »Prunus«, o kateri so prišli na dan razni škandali, ni prišla v preiskavo, ampak veselo dviga glavnic od 1 na 10 milijonov kron. Glavnega činitelja v »Prunusu« Siebenscheina je »Hrvatska zajednica« postavila med svoje kandidate na 12. mestu in je izvoljen v zagrebški občinski svet. Židje v »Slavoniji d. d.« ustanavljajo novo lesno podjetje za izkoriščanje hrvaških šum.

Tako se ta židovski mrčes redi in plodi po Jugoslaviji in pušča za sabo ostudne sledove: Korupcijo in prostitucijo, bedo in zmedo. Po kavarnah se židje nalivajo z šampanjcem, se vozijo v avtomobilih in njihove dame plačujejo dunajskim krojačicam po 7000 K za samo delo. Naše domače delavno ljudstvo, naš srednji stan, naše narodno blagostanje, moč naše države pa propada iz dneva v dan. Kdaj se bomo zganili?

Če premostrimo delovanje teh židovskih pijavk, vidimo, da so razni verižniki, ki se njih obsodb veseli vsa poštena javnost, le majhni šolarčki velikih judovskih mojstrov.

Ta judovska zalega v družbi neobeznanih verižnikov ustvarja med ljudstvom obup. Ta obup pa izrablja potem politično, da dela še večjo zmedo, ter podpira z denarjem na eni strani takozvane kapitalistične stranke, od katerih so glavni demokrati, na drugi strani pa podpira komuniste, ki so pri sedanjih volitvah na Hrvaškem dobili toliko glasov s pomočjo židovskega velekapitala. Sedaj se komunisti vežejo odkrito z židji in volijo žide v vodstvo občinske uprave.

Pri Andreju Hlinki.

Ob priliki časnikarskega kongresa v Pragi so člani zagrebške »Nar. Politike« imeli sestanek z znamenitim slovaškim narodnim apostolom župnikom Andrejem Hlinki, ki ga bile češke oblasti pravkar izpustile na svobodo. Hlinka, ki je izvršil med Slovaki narodni preporod in bil radi svojega dela od Madžarov neprestano preganjan ter pretrpel štiri leta v ječi, je sedaj 55 let star in še v polni moči po duhu in telesu. On se bori za avtonomijo Slovaške, toda v okviru Českoslovaške republike. Kljub temu so ga češke oblasti zaprle in pridržale nad 4 mesece v zaporu, ne da bi ga postavile pred sodišče. Sedaj so ga izpustile z omejitvijo, da mora ostati v Pragi, to se pravi, da ne sme med slovaško ljudstvo. Hlinka je v pogovoru opisal prizadevanje sedanje češke vlade, da uniči politično organizacijo, ki zastopa med Slovaki katoliško in avtonomno misel — to je slovaško ljudsko stranko. Vlada pošilja v Slovaško skoraj same protestantske uradnike; med 16 velikimi župani na Slo-

vaškem je 11 protestantov. Prvotno so protestantski Slovaki vodili narodno borbo proti Madjarom in so složno sodelovali s katoličani. Od l. 1848, so postali narodno mlačni in so se začeli nagibati k Madjarom. Danes so vneti pristaši sedanje češke vlade in zakleti sovražniki katoliške ljudske stranke. Sedanji minister za Slovaško, protestant dr. Šrobar, je kot dijak prejemal podporo od Hlinke in kasneje podpiral program Slov. ljudske stranke. Danes je seveda zvest izvrševatelj ukazov češke vlade. Med slovaškimi kmeti ustanavlja vlada gospodarske zadruge »Domoviny«, kjer skušajo ljudi privabiti z rumom, žganjem, petrolejem in drugimi »dobrotami«. Povsodi vsiljujejo sokolstvo proti Orlom, katoliške dijake preganjajo. No, kljub vsemu temu slovaško ljudstvo trdno vstraja na katoliškem stališču in se čimdalje krepkeje organizira. Vlado zadruga pa kopne in v 2 mesecih ne bo nobene več. Pri prihodnjih volitvah v parlament bo Joliba ljudska stranka od 44 slovaških mandatov 25 do 30. Slovaška mora dobiti najširšo avtonomijo — na vsak način v državni zvezi Čehoslovaške republike. Hlinka obsodja Jehličko, ki je protičeh in hoče iti raje z Madjari nego s Čehi. Hlinka je neomajno za čehoslovaško republiko in zahteva avtonomijo za Slovaško iz kulturnih razlogov: Slovaška je trdo katoliška dežela, a Češka svobodnjaška in reformistična. Slovaško ljudstvo hoče ohraniti svoje verske svetlinje in zato hoče v vseh domačih stvareh imeti avtonomijo. Ta cilj hoče ljudska stranka doseči parlamentarnim potom. V parlamentu bo med 154 češkimi in 100 drugorodnimi poslanci 44 Slovakov. Ti bodo šli v vseh važnejših stvareh s Čehi, zato bodo pa morali Čehi priznati opravilne slovaške zahteve. Kar tiče katoliške češke ljudske stranke, se bo slovaška ljudska stranka ravnala po fiktivnih potrebah; nastopala bo z njo skupno, če treba pa ločeno. O sedanjih novi češki ustavi je izjavil Hlinka, da je v resnici demokratična in v vsakem oziru dobra. Končno je Hlinka izrazil željo, da bi čehoslovaške in jugoslovanske ljudske stranke sklenile čim ožje medsebojne zveze. Obljubil je delati na to, da pride na mariborski orlovski zlet čim več slovaških Orlov, ki jih je 15.000.

STAVKE.

LDU Pariz, 20. marca. (Havas.) Rudarji v loirskem ozemlju so stopili v stavko.

LDU Madrid, 20. marca. Železničarji so objavili manifest in pretijo z občno stavko na vseh progah od ponedeljka dalje, ako se jim ne povečajo draginjske dolžade.

Politične novice.

+ **Mrlški duh.** Bivša vlada socialnih in kapitalističnih demokratov je hotela terorizirati celo državo. Uvajali so absolutizem, zapirali nedolžne ljudi, gospodarili z izvoznici, bogateli na stroške drugih. Pri vsem tem gospodarstvu pa so se s ponosom trkali na prsi, češ, da so edina državo ohranjujoča stranka. Volitve na Hrvaškem pa so pokazale, kaj te bivše vladne stranke pomenijo. Demokrati in socialni demokrati so povsod strašno tepeni. Povsod zmagovali ali ljudska stranka ali komunisti ali hrvaška zajednica. Naravnost uničujoč poraz pa so demokrati doživeli s socialnimi demokrati vred včeraj v Zagrebu. Stranka, ki je vladala celo državo in hoče še vedno strahovati parlament, je vsega skupaj dobila v Zagrebu 6 mandatov (demokrati 5, soc. demokrati le enega). To se je zgodilo v Zagrebu, glavnem mestu Hrvaške, o katerem so trdili, da je ves v rokah demokratov. Številke volilnih izidov na Hrvaškem so za demokrate in soc. demokrate mrlški duh. Ti dve stranki sta med ljudstvom mrtvi. Nobeno nasilje jih ne oživi več.

+ **Demokrati postajajo mehkejši.** »Epo-ha« piše: Dne 19. t. m. dopoldne so se nadaljevali pregovori o sestavi nove vlade. Dr. Smolaka je predlagal, ker je Protič odbil dr. Trumbićevo kandidacijo, za predsednika vlade dr. Pavloviča. Protič tudi te kandidature ni sprejel, kakor tudi ne g. Cvijiča. Ko so prišli v to zagato, je g. Protič predlagal kandidacijo dr. Smolake. G. Drašković je izjavil, da nima ničesar proti tej kandidaturi, da pa je dovoljen rezultat pregovorov odvisen od vprašanja pokrajinskih vlad. G. Protič ne vidi težkoč v Sarajevu in Ljubljani, za Hrvaško pa zahteva, da ostanejo mesta bana, podbana in poverjenikov za prosveto in agrarno reformo rezervirana za parlamentarno zajednico. G. Drašković je ta predlog odbil in zahteval, da se tudi hrvaška vlada sestavi na principu centralne vlade. Do rezultata ni prišlo. G. Protič je izjavil na razstanku, da bo sklical danes svoje prijatelje na posveto-vanje in da bo takoj dal odgovor. — »Tri-buna« piše pod naslovom: »O koncentraciji«. Pregovori za koncentracijsko vlado se 20. t. m. niso mogli nadaljevati, ker je g. Drašković najprej moral referirati o težko-čah glede osebe predsednika nove vlade in hrvaškega bana. Pregovori se bodo nadaljevali, vprašanje takozvanih nevtralnih osebnosti pa se bo po vsej priliki moralo

odstaviti z dnevnega reda. Zato se je pojavila struja tudi pri demokratih, da se na-pravi drugačen kompromis, na primer, da bi bil predsednik iz radikalne stranke, mi-nister za notranje posle pa iz demokratske stranke, ali da se predhodno izčistijo vsa sporedna vprašanja glede notranje politi-ke, da bi mogla nova vlada nemoteno iz-vršiti glavni program, t. j. volitev poslan-cev. Isti list piše dalje pod naslovom »Delo v parlamentu«. O delu v parlamentu je v glavnem dosežen sporazum. Delovni pro-gram je znan ter je bilo sprejeto načelo, da mora parlament delati prav do volitev, da bi vlada ne bila brez kontrole in da ne bi se vplivalo na miren potek volitev, ker bi se vsaka pristranost takoj mogla preprečiti v parlamentu.

+ **Čudna »glibenga«.** Med kandidati »Hrvaške zajednice« za občinske volitve v Zagrebu sta bila mestni župnik pri sv. Marku Rittig in framasonski veliki mojster Mihalič. Čudna »glibenga«!

+ **Balugdžić v Rimu.** »Narodna Poli-tika« poroča iz Rima, da bivši dvorni mi-nister Balugdžić zvesti zaveznik demokra-tov, vodi v Rimu z Nittiem pogajanja o jadranskem vprašanju. V teh pogajanjih, za-katera ga je pooblastila še prejšnja vlada, zavzema Balugdžić čisto drugačno stališče, nego ga je osvojila sedanja vlada in naša delegacija v Parizu. S tem je postal naš zu-nanji položaj le še zapletenejši in bo mora-la sedanja vlada Balugdžića pozvati na od-govornost.

+ **Državni meščanski svet** se je te dni ustanovil na Dunaju. Njegov namen je, va-rovati politične in gospodarske interese celokupnega srednjega stanu brez razlike strank. V svoje okrilje je sprejel vse stano-ve, tudi delavce.

Dnevne novice.

— **Prometna Zveza železničarjev** ima dne 25. marca ob 10. uri dopoldne redni občni zbor v Jugoslovanski tiskarni, III. nadstropje. Člani udeležite se občnega zbo-ra polnoštevilno! — Odbor.

— **Sprememba voznega reda.** Obratno ravnanje južne železnice v Ljubljani priobčuje: Izpremembe v voznem redu na progah južne železnice od 1. aprila. Od 1. aprila t. l. vozi na progi Grabštajn—Ma-ribor, glavni kolodvor, mesto dosedanjega vlaka št. 416 vlak št. 416a, ki odhaja iz Grabštajna ob 4.40, iz Dravograda ob 6.22 in prihaja v Maribor ob 8. uri ter ima tako zvezo z vlakom št. 35 b/207, ki odhaja iz Maribora ob 18.55, iz Pragerskega ob 20.30 in prihaja v Čakovec ob 22.33. V nasprotni smeri vozi iz Čakovca vlak št. 250 do Ptujja in iz Ptujja vlak št. 224 do Maribora. Vlak št. 250 odhaja iz Čakovca ob 3.45, vlak št. 224 pa iz Ptujja ob 5.43 ter prihaja v Mari-bor ob 6.59. — Na progi Maribor—Gra-bštajn vozi mešani vlak št. 447 do Dravo-grada in vlak št. 497 od Dravograda do Grabštajna, in sicer odhaja vlak št. 447 iz Maribora, Koroški kolodvor, ob 5.52 in pri-haja v Dravograd ob 7.51, iz Dravograda odhaja vlak št. 497 ob 9.13 in prihaja v Grabštajn ob 14.24. Ta vlak ima tedaj zve-zo v Dravogradu z osebnim vlakom št. 1813 proti Velenju in Celju. V nasprotni smeri vozi mešani vlak št. 472, ki odhaja iz Grabštajna ob 7.52 in prihaja v Dravograd ob 10.40, iz Dravograda vozi vlak št. 488, ki odhaja ob 15.01 in prihaja v Maribor, Koroški kolodvor, ob 17.13.

— **Plemenski prašiči.** Vnovčevalnica za živino in mast sprejema naročila na plemenske prašiče. Reflektanti naj priglase naročitev pisмено z obvezno izjavo, da bodo prašiče tudi prevzeli. Cena prašičem je neobvezna, bo pa zmerna.

— **Požar.** V noči po sv. Jožefu je div-jal požar v vasi Naklo, župnije Leskovec, na krškem polju pri posestnikih Kuntariču, Leksetu in Venetu (ločarju). Gasit so pri-šle požarne brambe iz Sv. Križa, Kostanje-vice in Cerkelj, a primanjkovalo je vode. Otetji so mogli hišo in hleve Kuntariču in kozolec Venetu, drugo je zgorelo vse. Ško-da je ogromna. Sreča je bila, da je bilo vreme mirno, sicer bi bili postali žrtev po-žara obe vasi Naklo-Tkalce. Požar je na-stal na dole še nepojasnjen način pod Kun-taričevim kozolcem.

— **Vlom v Trzinu.** V noči od 19. na 20. t. m. so vlomili pri posestniku Andreju Kecelju v Trzinu št. 64 neznan zločinci v nezaklenjeno podstrešno sobo. Vlomilci so postopali skrajno previdno, od zunaj so vežna vrata podprli s kolom in jih z vrvo tako zavezali, da se niso moge odpreti, nato so postavili lestvo k oknu podstrešne sobe, zdrobili so steklo, odprli okno in vstopili v sobo. Plen, katerega so napravi-li, je zelo velik: vrednost ukradenega bla-ga se ceni na 10.970 kron: pokradli so moške srajce, 2 klobuka, 2 moški obleki, ena iz sivga letnega kamgarna, druga iz rjavega sukna s sivkastimi rižami, črne hlače in rjav rižast telovnik, več denarja, ameriško nikelnasto uro, eno moško kolo znamke »Kinta«, črno pleskano, ze-leno pasano s prostim tekem; ukradli so tudi nekaj srebrnega denarja.

— **»Vi ste bili vojak, morate vedeti, kaj je red!«** pravi nadsvetnik Vedernjak Matiju Razorsku iz Tlačence, in nadalju-

je: »Ker ste po nepotrebnem svoj jezik brusili, ko je financer prinesel očetu va-bilo.« Matija pove, kako se je prekal s financerjem. Vžrtkar Filip Jerman z Vač pravi, da ni mislil nič hudega, ko se je prepil z njim. Kot priča zaslišani finan-car pove, da ga je Jerman psoval in kričal na njega. Matija Razorske je pa kričal na njega: »Kaj vi, saj še službe ne znate opravljati; vi nič ne veste, jaz znam tudi službo opravljati.« — »Ne prosim nobene milosti, kar sem govoril sem povedal,« pravi predrzo Razorske prvomestniku po predlogu drž. pravdnika dvor. svetnika Trenza, da naj se obtoženca kaznujeta po § 104. srbskega kriminalnega zakona. So-dišče je obsodilo Jermana v 24urni, Ra-zorska pa v 1 teden strogega zapor.

Ljubljanske novice.

Ij **Pevska vaja »Ljubljane«** radi koncer-ta Glasbene Matice ne bo danes zvečer, temveč jutri: ženske ob sedmih, moški ob osmih.

Ij **Osebnost.** Gg. Lojk Josip, Zales-jak Henrik in Smole Jakob, strokovni moj-stri v tobačni tovarni, so imenovani za ofi-cijale X. plačilnega razreda.

Ij **Posredovanje.** Na razpolago je štirim dekletom služba. Oglasiti se je v pisarni JSZ, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje.

Ij **Lep post.** Tako lepega posta kakor letos še dolgo nismo imeli. Deževnih ali snežnih dni je bilo le malo, zato pa temveč solnčnih. To se tudi v naravi pozna: vse že brsti in kali, marelice cveto. Tudi mnogi ljudje mislijo, da se morejo ravnati po na-ravi ter so že slekli zimske suknje in se začeli oblačiti letno. Pa ne bo prav! — Naj-bolj do veljave pa je prišel v teh lepih post-nih dneh Božji grob pri sv. Štefanu! Ob ne-deljah, posebno pa na sv. Jožefa dan je romalo toliko Ljubljancev k Božjemu gro-bu, da je moral biti človek vesel. Družine in družbe, ki drugače morda celo leto ne gredo drugam kakor po opravkih, ne mo-rejo odoleti tihemu, a močnemu vabilu, ki prihaja tam od Božjega groba sredi prebu-jajoče se pomladne narave... Saj se mor-da le malokdo zaveda, pa bo le res, da gredo vsi iskat tja doli nekdanjih dni, ki jih ožaria spomin stare trdne vere in sta-rih razmer... Lepo je videti v cerkvi, ka-ko prihajajo družine: mož in žena pa otro-ci. Nihče se ne more ubraniti resno-tožne-mu vtisu, ki ga napravljata stranska oltar-ja: Kristus na Olski gori in Kalvarija ter Ecce homo. Tu na nobenem obrazu ne opa-ziš dolgočasia ali blaziranega napuha, ka-kor mnogokrat pri obvezni nedeljski službi božji po mestnih cerkvah. Vendar so tudi tu ženske, ki globje sočustvujejo z božim Trpinom — trpeči najbolj razume trpeče-ga... Ne da se jim iz cerkve in močje mo-rajo priganjati. Pri tem pa močje gotovo ne mislijo na gostilne — gostilne polni so sedaj druge vrste ljudi, ne romarji. Da bi bili zato časi boljši, ne trdimo. — Pred cerk-vijo ne manika niti običajnih »štantov« z »odpustki« in pomarančami, dasi ne toliko kakor »včasih«. Pa tudi ti zadoščajo potre-bi — včasih je tudi najrevnejši zmogel dva novčica ali groš za svojega malčka, ki si je mogel s tem kapitalom privoščiti najlepši »odpustek« ali pomarančo, sedaj brez 3—4 K niti blizu ne hodi. Sladkosodnost je danes res na kratko privezana. — Še ne-kaj naj omenim. Cesta, ki vodi preko Ko-deljevega mimo vojaških skladišč, je v ta-kem stanju, da bi se morala tešje sramovati zadnja galiska vas. Koliko morajo tu trpeti ljudje, konji in vozovi! Za pešca je ta pot ob deževnem vremenu popolnoma nepre-hodna. Ali nas ni sram?

Ij **Samour.** Upokojeni kurjač drž. železnice Jožef Lotrič, doma iz Selc, sta-nujoč v Spodnji Šiški, si je 20. t. m. pognal iz vojaškega samokresa v postelji dva stre-la in sicer mu je predrla ena krogla levo stran prsi in je prišla na hrbtu vun, druga krogla mu je pa predrla čelo in je prišla nad levim ušesom vun. Rajni Lotrič je osle-pel; bil je tudi jetičen, kar je najbrže pov-zročilo, da je obupal in se ustrelil. Smrt je nastopila vsled otrpnjenja možganov. Ko je došel na lice mesta okoliški policijski nadzornik Stanič, je ležal Lotrič v luži krvi mrtev v postelji, zraven njega na desni strani pa 2 vojaška revolverja. Lotrič je imel samokresa vedno v nočni omariči zraven postelje; pred 2 letoma mu jih je podaril neki vojak; samokresa sta imela 8 polnih in 3 prazne naboje. Lotrič je to-rej trikrat streljal na sebe; Lotričeva služ-kinja je tudi v resnici slišala tri strele. Na lice došla komisija policijskega ravnateljstva: g. policijski zdravnik dr. Drč in pol. kancelist Jelenc sta ugotovila Lotriče-vo smrt in odredila, da se je prepeljal sa-momorilec v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij **Proti verižnikom in tihotapcem.** Or-gani osrednjega urada proti verižnikom, ti-hotapcem in navijalcem cen so prijeli ve-rižnika in tihotapca s tobakom Francá Hle-deta iz Gorice, pri katerem so dobili 1800 egiptovskih cigaret; njemu, kakor tudi ti-hotapcem s tobakom Josipu Fabjanu iz Go-ric in Francu Sedevčiču iz Banjice se je prepovedal za dobo petih let povratak v državo SHS.

Ij **Zaplenjeno demobilizacijsko blago.** Detektivni kolodvorske policijske ekspozitu-re so zaplenili v Mali Vasi pri Franciški C... več kovčkov, katere so pustili tam častniki bivše avstro-ogrške armade. Go-spodje »oficirji« so delali res zelo »emo-rumeno«: poleg odej, postelj, mask proti strupenim plinom, so našli celo mašno sto-lo; šotore, zdravniško orodje, zdravila. V Novem Vodmatu so zaplenili detektivni ko-lodvorske policijske ekspoziture pri M. P. tudi veliko demobilizacijskega blaga.

Ij **Radi hudodelstva tatvine** sta are-tirala državna varnostna nadstražnika Ro-van Ivan in Josip Šišak Josipa Kadunc iz Spodnje Šiške, katerega zasleduje de-želno sodišče v Ljubljani.

Ij **Revež.** Državni varnostni nadstraž-nik J. Pavlovič je aretiral Josipa Švana, ker je 21. t. m. ob 10. dopoldne brez vs-kega povoda razbil šipo pri Figovu in škodo ni hotel poravnati. Med poljo na policijsko ravnanje je grozil nadstraž-niku, da ga bo zaklal in ga je grdo zmer-jal. Švan, kateri je bil čez mero natika-so zaprli v »špekhamro«, katere se nahaja v kleti policijskega ravateljstva, da je dobil priliko premisljevati, koliko je spi-vinca.

Razne novice.

r **Katoliška manifestacija v Brnu.** V nedeljo 14. t. m. je Veliko Brno dostomo-proslavilo jubilej moravskih svetnikov sv. Klementa Hofbauerja in blaženega Jana Sarkandra. Dvorana Besedna doma je bila prenapolnjena. Slavnostna govornika sta bila dr. Sedlak ter prior Neužil, član ameriške misije. Dr. Sedlak je z izbra-nimi besedami opisal dobo in delovanje blaženega Jana Sarkandra. Prior Neužil pa je predaval o velikem delu sv. Klem-ta Marije Hofbauerja (Dvořaka). Jako le-po manifestacijo moravskih katoličanov je z lepim govorom sklenil P. Pospisbal.

r **Kinematograf in Röntgenov aparat.** Dva francoska zdravnika, dr. Lormond in dr. Coman, sta sestavila pripravo, neko kombinacijo kinematografa in Röntgeno-vega aparata, ki omogoča projektiranje gibanja notranjih organov človeškega telesa na filmu. Strokovnjaki si mnogo obeta-jo od te pripravi za zdravniško vedo in posebno kar se tiče ostrenja razuma mla-dih zdravnikov.

r **Sedemdesetletni študent.** Vsak člo-vek je tako star, kakor se čuti. In ako ima kdo še v sedemdesetem letu željo po uče-nju, zakaj bi ne smel sedeti med dvajset-letnimi študenti? Ta slučaj, ki je vsekako zanimiv, je v Filadelfiji. Neki list je razpisal natečaj za najboljši odgovor in nagrada je bila brezplačen obisk vseučilišča v Filadelfiji. Nagrado je dobil sedemdesetletni stavec in uživa to ugodnost sam. Njegovo znanje ravno zadostuje, da je bil lahko sprejet v prvi letnik. Moral pa se bo de-podvreči vsem običajem in predpisom ka-kor vsak drugi njegov mladi sošolec. Nosil bo modre vezi in modre nogavice in bo iz-kazoval »starejšim« sošolcem razne uslu-gu. Tudi svojo brado mora žrtvovati. Vse-mu se je rad podvrgel, samo nekaj si je izprosil, da bi mu prizanesli s »krstom«, slavnostni obred, pri katerem vržejo no-vinca oblečenega v vodo. Za take šale ne-ki nima razumevanja in tovariši so mu ob-ljubili, da mu bodo »krst« prizanesli.

Aprovizacija.

a **Jajca.** »Vnovčevalnica za živino in mast« bo oddajala odslej, dokler zaloga traja, kokošja jajca, komad po 1 K 30 vin, in sicer v prodajalni v Stritarjevi ulici.

a **Goveje meso.** »Vnovčevalnica za ži-vino in mast« bo prodajala jutri, t. j. dne 23. ter pojutrišnjem, t. j. 24. t. m. na prosti stojnici v Šolskem drevoredu govejo meso po povprečni ceni 22 K za kilogram. Vsa-ka stranka dobi največ 2 kg mesa.

Narodno gledališče.

Opera:

22. marca, ponedeljek: Zaprto.
23. marca, torek: »Mignon«. Ab. D/2.
24. marca, sredo: »Ksenija«. »Pagli-acci«. Abon. E.
25. marca, četrtek: »Mignon«. Izv. ab.
26. marca, petek: »Rusalka«. Ab. C/3.
27. marca, sobota: »Ksenija«. »Pagli-acci«. Abon. D.
28. marca, nedelja: »Faust«. Izv. a/3.

Drama:

22. marca, ponedeljek: »Vrag«. Abonement C.
23. marca, torek: Zaprto.
24. marca, sredo: »Mimogredé«. urad. predstava. Izven abon.
25. marca, četrtek: »Golgota«. Izv. a.
26. marca, petek: »Nora«. Izv. abon.
27. marca, sobota: »Vrag«. Izv. abon.
28. marca, nedelja: »Vrag«. Izv. abon.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«. Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik Jože Rutar.